

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
кромі днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зл.

Загальні збори Народного Дому
в Чернівцях.

III.

Будовати конечно.

Проф. Стоцький вказує на результати десятилітньої праці, відколи товариство закупило партеровий дім. Товариство приступило до купівлі з дуже малим капіталом, бо всього мало коло 3000 зл. а тепер вартість дому піднесла ся майже о десять разів стілько. За той десятилітній час виплачувано регулярно рати довгу, що тяжив на реальності, спралено інвентар для внутрішнього урядження, покрито круголью, удержано читальню; повстало друкарня, котра по виплаченню коштів урядженя перейде на власність Народного Дому і збільшить його маєток. Вкінці оснував Народний Дім „Руску бурсу“ і тим способом спонсував ті надії, що поклада на него буковинська Русь, що Народний Дім стане осередком нашого народного і духовного життя. Тепер прийшла важна хвиля в розвою своєї інституції. Ми отримали з ласки монарха 6000 зл. і повинні старати ся ужити той дар як найхоченніше. Коли би ми ужили ті гроші на покрите дому і на репарації та на сплату довгів, то вправді опорядили би ми і очистили з довгів реальність, але коли би вже раз прикрили ті мури, то запечатали би їх вже на довгі, довгі часи. А тимчасом теперішній дім вже і так стає за тісний для поміщення бурси і товариства. Тому користніше поставити перший поверх, хотій би прийшло ся затягнути новий довг. Бо через розширене дому зискає ся два мешкання для винайму за 1200 зл. річно — і тим можна буде вигідно сплачувати новий довг а надто придбає ся салю і вигідніше поміщене для бурси та для товариства. Також піднесе ся вартість реальності через вибудоване поверха і заведене каналізації і водопровідів може у двоє тілько, як се буде конститути.

Ред. Маковей є тієї гадки, щоби справу будови поручити виділові, а до ширшого комітету щоб належали ті члени, що схотять занести ся збиранем складок на ширшу скалю. На рік 1898 припадає тілько ювілей, що треба забирати ся зараз до будови, щоби ми ще сего літа доверишили єї а наріч вже мали свою салю. Без салю ми не зможемо нарік заманіфестувати себе, як сайд. І так припадає в 1898 році 100-літній ювілей відродження літератури (від появи Енеїди), 250-літній ювілей війни Хмельницького з Польщею, 50-літній ювілей панування цісаря, 50-літній ювілей знесення панщини, 50-літній ювілей засновання першої рускої газети — одним словом рік 1898 дуже богатий в ювілеї, котрі треба визискати до народних маніфестацій.

Уч. Дарій Пігуляк ставить внесене на замкнене дискусії задля епізеної пори; внесене принято. Господар Меленка з Рогізни виступає з жалюми проти буковинських съвящеників, що замісць опікувати ся народом, школять ему на кождім кроці, замісць стати ему провідниками, спихають его на бездорожя. Съвященик прецінь перша особа в селі, а він як стане против учителя а завсідь ще і даскал ему помагає — то учитель майже не годен що зробити в селі. Учитель говорить людям так а они не довіряють ему, питаютъ якої він віри? може він який уніятъ? — най ми почуюмо, що пін скаже. Ідути до панотця, а він їм якраз потвердждає, що се уніятъ, що знохав ся з поляками, що ему нема що вірити. А даскал ще доновідає: видите, як вас тепер штуроють за школу? Чи таке було давніше? — ні. А хто се видумав! — Стоцький тай Штулик; а начоць кивають головою тай притакують: „правда, правда.“ Таки що правда, то цілу вину за темноту народу ноносять съвященики, бо они є від того щоби ширили съвітло. Бессідник дякує съвітській інтелігенції, що займається просвітою і народною долею.

Відтак голова зборів дав під голосоване внесене такої основи:

Загальні збори Народного Дому поручають виділові на підставі предложених іменів приступити до будови першого поверха. Виділ має обов'язок придбати средства до будови поданими в дискусії і іншими способами та доповнити ся фаховими людьми так, щоби будова стала в як найкоротшим часі. Се внесене приняли збори одноголосно.

Наступив вибір нового виділу, котрий у вівторок так уконституував ся: головою Народного Дому остав ся і на дальнє презес карного суду і посол Сидір Винницький, первим его заступником вибрано д-ра С. Стоцького, другим заступником інспектора Ом. Поповича. Первим секретарем став Григорій Ганкевич, другим Осипом Маковеєм. Ведене каси поручено д-ру Стоцькому при помочи урядника товариства. Господарем Народного Дому вибрано Ом. Манастирського, а контролером В. Михальського. Ведене читальні поручено В. Михальському. Кромі них до виділу належать ще Ат. Руснак і Антін Клим.

Наконець подякував голова зборів надрадник Ясеницький всім учасникам, особливо замісцевим за численний збір і патріотичне одушевлене для такої важкої народної справи. Желанем доброго успіху і щасливого доведення до кінця будови Народного Дому та окликом на честь цісаря замкнув голова збори.

Нещастє в Парижі.

— о —

Страшна катастрофа в базарі добродійності на полях Елізейських в Парижі, в котрій згинуло близько 120 осіб з найвищих кругів піарських, нагадує обставинами серед яких настало, подібні катастрофи у віденськім т. зв. Рінг-театрі і на полях ходинськім в Москві під час коронації теперішнього царя, та насуває кілька га-

44)

ЗАЛІСЕ.

Повість
ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Маю, пані добродійко, маю — говорив Заборовський, як в горячій. — Пані позволять, що я на хвиличку відійду взяти інший сурдук, бо я собі звичайно як дома вигідно, а при гостях не винадає.

— Але-ж, пане Заборовський, — просяла баронова любеньким голосом — тільки ви не задавайте собі якого клопоту! Я-ж не панночка, що на таке дуже зважає... А ще і сина чую, маєте?

— Маю, пані! Гультай такий, що пошукає. Я его зараз закличу.

Заборовський вибіг у другу комнату і кликнув на Стася. Притім в одній хвилі і переодягнув ся. Увійшов разом зі Стасем до сальону.

— Мій син Стась!

Стась підігнув баронову в руку і стояв заклонений. Але баронова втішила ся і ним:

— Цілком такий самий, як мій Влади-

дьо — казала она і гладила Стася по голові. — Мій учить ся в Хиркові у Єзуїтів — додала. — Судай же собі, Стасю, ту коло мене; сідай, дыгінко, не встидай ся.

— Здичів хлопчишко на селі! — замітив Заборовський.

— Ох, якже на селі і не здичіти! — нарікта баронова. — Так нудно, ані де вийти, ані з ким поговорити. Ще доки робила порядки у сесії, спровадилась до Новосілка, то мала зо два місяці роботи і не нудила ся. А тепер сили тай сиди! От яй рішила пізнати ся з сусідами, аби мала з ким жити.

— Я вже таючи вибирал ся до вас, пані, а ти часом вч мене випереди! — сказав Заборовський, видумавши на борзі чимність, про яку й не думав. — Дуже мене то тішить, вірте мері, паче.

— І ми ту живемо скучно — замітила Маня.

— Вірю, вірю, тай ще по такій страті, що смерти матери. Давно то, як мама померла?

— Небавом рік буде.

— Жаль мені вас дуже, мої сироти!

— говорила баронова, гласкаючи Стася

то страта рідної матери, сама того зазнала...

Пані баронова говорила помалу і солідніким голосом. Заборовський дивився на неї пильно і вдоволено усміхався. Дальша розмова вела ся про відносини Залісія і Новосілка, про відносини господарі (Заборовського чудовало значне обізнане баронової з господаркою) і родині. Заборовський дізнав ся, що она походить з Познанщини; коли повдовіла, обрида тій вся сторона, в котрій жила; тоді продала свою посільстві і перенесла ся до Галичини.

— На велике вдоволене наше — додав Заборовський чимно. — То знаменито, сусідко-добродійко, що будемо мали нагоду бувати нераз у вашім товаристві! Від смерти жінки і я засидів ся, як борсук в ямі, зовсім здичів. Щікого майже не відвідую, і куди не виїзджаю... А ту до того клопоти господарі, не треба вам, пані, казати...

— Розуміє ся, розуміє ся — впевнила баронова.

Баронова посиділа собі з годину у Заборовського ча розмові о річках справах і при малій перекусці. Заборовський незвичайно радо розмавляв з нею, здергував єї, коли она збирала ся скоріше від'їжджати,

доб, котрі мимо всеї сумності факт, таки годі не зазначити. Люди, що цілми масами шукають розривки і забави, знаходять якраз під час них так само масами як найстрашнішу смерть. Парижка катастрофа стала ся для Парижа тим грізнишм Memento, що іменно Париж єсть тим огнищем, звідки розходить ся по цілій Європі та злощасна захота до життя з дня на день, до життя гуляного, виникуючого всеї можливі способи, щоби лиш хвилею ужити і забавити ся весело, хоч би то на око мало і якусь благороднішу ціль, як от і базар добродійний, що мав забавою одних помагати нужді других.

А Париж уміє ся бавити! Коли там захоче ся живим забавити ся весело, то навіть і померших не можна лишити в спокою. Не так то давно відбував ся концерт одинокий в своєм роді, якого доси ще ніколи не бувало і може вже не буде — концерт в гробах серед кістяків! Під Парижем знаходять ся катакомби, в яких від багатьох сот літ спочивають кости померших. До тих катакомб можна заходити лише за окремим дозволом поодиноким людям, бо як кажуть ті, що там були, підземні гробниці знаходяться в досить лихім стані і могло би там також дуже легко прийти до якоїсь катастрофи. Отже в однім місці тих гробниць зроблено салю концертову. Стіни прибрано чорним сукном, засіла музика, зібрало ся множество Парижан і саме о півночі розпочав ся концерт для живих в домі померших, серед кістяків. Поліція не знала о тім нічого, так само як і не знала тепер, що базар добродійний не збудований безнечно від отню.

Що було причиною тенерішної катастрофи, годі її доси знати; кажуть лише, що при кінематографі, який показувано в базарі, займили ся від іскри електричної звої фотографії з целюлози, полемінь бухнула відразу і базар зачав горіти. Базар, в якому відбували ся забави на цілі добродійні, був то величезний дерев'яний будинок з двома входами, дуже красно уладжений і украшений. Декорациі в нім представляли частину стародавнього Парижа, якусь стародавну улицю, а в шатрах розставлені на улиці молоді дами з найвищої аристократії продавали там всілякі речі, які перед тим призирали на добродійні цілі. Розуміє ся, що всі, як при такій нагоді, були як найкрасше поубрані, в легких сукнях. Базар той уряджувала, кажуть, головно княгиня д'Ізе (d'Uzes) і кажуть, що то в її шатрі зачало насамперед горіти. Між гостями були також командант Парижа ген. Соє, нунций Клері, княгиня д'Алансон, рідна сестра нашої цісаревої, і множество осіб з найвищої аристократії. Що забава відбувалася на добродійні цілі, то її дві монахині продавали предмети в Базарі і явив ся також італійський нунций Клері. Єго присутність була причиною, що в базарі зібрало ся було первістно около 6000

осіб. Але нунций був лише коротко і вийшов ще перед катастрофою.

Коли роздав ся крик: Горить! всі гості кинулись до дверей і збили ся тут в таку масу, що для стоячих пози ними не було вже ратунку. На панях займили ся сукні і они як горіючі смолоскини бігали по базарі, кидали ся на землю та качали ся, щоби придушили на собі огонь. Інші крили ся де в яких заулках і там відтак згоріли. Настав такий страх, що богато з гостей з розуму зійшло. В першій хвилі не було ніякого ратунку, бо поліція перед тим не постарає ся о ніякі средства осторожності. Ціла катастрофа не тривала довше як 20 мінют.

Коли опісля наспіла сторожа пожарна і дві компанії піонерів, почав ся ратунок в горіючім будинку, зроблено отвори і ними уратовано ще богато людей, хоч вже многі з них були більше або менше попарені. В самім будинку знайдено богато трупів або попечених або спалених таки на попіл. Трупів зложено до палати промислової, щоби їх там свояки могли відтак розпізнати, але многі були так ушкоджені, що ледви ще можна було пізнати, що то людські тіла. Тіла княг. д'Алансон таки зовсім не віднайдено; знайдено лише її перстінь, згоріла відко на попіл. Богато тіл знайдено таки майже поприплювані до стін будинку — згинули в часі поганови.

О смерти княг. д'Алансон доносять: Она продавала в базарі зараз побіч княг. д'Ізе. Якраз розкладала свої товари, коли якась дама приступила до неї і сказала: Горить, втікаймо! Чоловік її, що на хвильку відійшов був від неї, прибіг зараз і взяв її під руку, але їх у глоті розірвано. Князь Алансон і дві служниці княгині уратували ся. Князь лише попарив ся і обгоріло ему волосе на голові.

НОВИНКИ.

Чернівці, дні 7-го мая 1897.

Конкурс на посаду молодшого учителя при двокласовій народній школі в Гатні з рускою викладовою мовою і німецькою яко предметом шкільний; на посаду учителя і молодшого учителя в двокласовій народній школі в Іпошештах з рускою викладовою мовою а німецькою і волоською яко предмети шкільні — розписує сучасна повітова рада шкільна і туди треба давати подання до кінця мая а для Іпотештів вказати ся здібностю уділяти науку православної релігії.

Звертаємо увагу тих, що замовляють книжки за післіплатою, що дешевше буде, коли

— То їх; я мабуть і зовсім не продам ґрунту. Шкода мені. Двох тисячів не хочу дармо тратити...

Мазури дивували ся, що Заборовський так нагло змінив свою думку; готові були вже по довгім торзі докинути ще сто зре, але сї малі причинки, які они в торзі давали, зивели Заборовського зовсім з терпеливості і він рішучо заявив, що не продасть ґрунту.

Мазури вийшли з двора. До пізнього вечера они то ради ся на дорозі або в коршмі, де стояв їх віз, то вертали ся до двора. Вкінці з чим приїхали, з тим і відіхали, не добивши торгу. Дідич уже не думав ґрунту продавати. Славко був дуже тому рад, хоч дивував ся також Заборовському.

Але про похвальну постанову дідича громадяні Залісся сего дня нічого не знали. Богато з них бачили чотирьох Мазурів, походжаючих з дідичем по полях і по селі, і відказували один перед другим, що якісь заволоки находять в село, їм землю відбирати.

пришлють гроші на книжки переказом, ніж я; беруть їх посплатно, бо сама посилка посплатна коштує до 30 кр., чого при посилці під опаскою нема. Посилата добра лиш тоді, як замовляє ся книжки на більшу суму.

Дістаемо письмо від парохіян села Х. на Буковині, в якому нарікають дуже на свого панотця Т. Сей панотець жив з жилами в великий приязні (селяни вже підуть і жива в руку, коли той іде з панотцем) і дуже ганьбить селян, хоч нічого їх не вчить. В селі страшне пінство, а пан-отець аби хоч слово сказав піякам. Селяни описують нам кілька подій із своїм пан-отцем, які спровадили пан-отца в ліхім съвітлі. Не можемо спровадити, кілько в їх письмі правди і тому лиши коротко згадуємо про него. Але що богато панотців на Буковині дуже занедбують своїх парохіян, се правда.

Місцевість Солька, одновісна на Буковині кліматичне місце з водою курациєю та новою заведеною фізично-дієтичним способом лічення, переходить з днем 10. мая під управу др. Еварда Байліха, тамошнього закладового лікаря.

Короста між кіньми ширить ся в гуарській касарні на Ропу. Сего тяждня мусіли для того застрілити 8 коней.

Процес березовицький скінчив ся 2. мая вечером в Тернополі. Засуджено Семча Гладуна на 4 місяці, Сковроньского, Андрія Гладуна, Михайла Підгайного, Ілька Підгайного і Миколу Житиньского на 2 місяці, Івана Житиньского, Івана Отиньця, Романецького, Мушатого і Грінка Отиньця на 6 тижнів, Кобильника, Дмитра Підгайного і Дябла на місяць арешту. Прочих увільнено. Процес виказав: що таки в Березовиці хотіли перевестиночною правибори без прашиборців, що в тій цілі зіхав там комісар староства, спросили кільканайця хрунів та в остатній хвилі перешкодила їм в тих заходах березовицька громада. Також виказав процес цілковиту безвинність панотця Мироновича, якого жандарми закутого провадили пішки півтора мілі до Тернополя до арешту.

Потомки королевої Вікторії. Старенька англійська королева числить 70 жіночих потомків: 7 синів і доньок, 33 внуків і внучок, а 30 правнуків і правнучок. Під час шістдесятія літного ювілея панована, що наступить незадовго, будуть заступлені всі чотири генерації королівської родини: королева літ 78, князь Уельський (наслідник престола) 55, воєвода Йорку 32 і трилітній князь Йорку. Мабуть ще ніколи не входила англійська королівська родина в так тісні звязи посвячення з європейськими домами пануючими як тепер. З війкою короля Юрия III, що числив 82, а панував 59 літ, ні один англійський володар не досяг віку королевої Вікторії.

I самі Мазури вечером пересвідчили ся, що в Залісю приятелів не найшли. Їхали дорогою з села лісом. На дорозі до гостинця було велике болото, тому ішли пішки. Назустріч їм з ліса вийшло кілька селян і почали ще здалека лаяти ся:

— Гей, заволоки мазурські, ви по нашу землю прийшли? А не дочекати вам!

— Сего чесеє? — спітав ся один Мазур, не розуміючи Русина, і виступив наперед.

— Чого хочемо? — говорив Русин, приступаючи до Мазура. — Ось того хочемо! — і махнув Мазура рукою поза ухо.

Мазур крикнув на своїх і як схопив слабосилого Русина, зараз его запхав в болото. Той тілько спльовував.

Прискочили інші Мазури і Русини та почала ся бійка на дорозі в болоті. То болото, славне густе галицьке болото по коліна, незвичайно спиняло їх одушевлене вони. З краю дороги, де було ще сяк-так сухо, всі залили на середину, а з середини перевалили ся — хто скорше, хто пізніше

обіцював приїхати до неї на Великден разом з дітьми; просив єї також до себе — а на відході поцілував в руку і поміг її також сісти в кариту. Глянув притім оком знавця на коні — видко було, що подобали ся єму. Поклонив ся кілька разів за відізганючою каритою і вернувся у сіни. Аж тепер нагадав собі, що Мазури чекають.

Они сиділи собі спокійно в панській комнатах і балакали.

— Не гнівайте ся, панове господарі, — перепросив їх Заборовський — я мав гостя.

— Нічо не шкодить — відповіли ті.

— Ну, якже буде?

— Ласкавий пан мусить спустити два тисячі.

— Не спущу.

— То ми не погодимо ся.

— Як ні, то ні — відповів Заборовський рішучо — я о вашу ласку не стою. Пораджу собі в інший спосіб; я вже знаю як.

— Продасьте своїм людям?

Як мужик сам дитину ховав. В суботу перед Воскресенем у селянина Нестора Рушкула в Вовчинцях померла півтора-тижнева дитина. Пішов він до свого панотця годити ся за похорон. Панотець зажадав 2 зл. Рушкулець давав тільки 1 зл., бо він бідний чоловік. Не могли погодити ся; мужик ждав аж до понеділка перед вечером на панотця і вкінці рішився обійтися без него. Взяв домовинку на плече, образ в руки, і сам-самісенький ішов на кладовище. Дорога не близька, три кілометри. Жаль ему було, що ховає дитину і без панотця і без оружя церковного, так він ставав по дорозі і читав щось з образу, як з книжки. Бачили то люди і ішли чимраз більшою громадою за ним. Вже прийшли на кладовище — дивлять ся: біжить панотець до них і починає просити, аби міг гріб запечатати. Видко, надумав ся, і запечатав гріб. Що такі похорони несуть народ, не треба й говорити. — При тій нагоді мусимо в оборону съвящеників сказати, що звичайно наші мужики дуже жалують заплатити панотцеві за его нераз великий труд, але дати за горівку и пр. на похорони в двоє, в троє тільки, як съвящеників дали, то не жалують. Панотець повинні в таких випадках дуже обережно поступати з мужиками, вчити їх, злі звичай викорінювати, а не поступати занадто по ремісничому...

Доля домашнього учителя. До яких сумних наслідків може довести над міру розвинене почуття обовязку, съвідчить слідуюча трагічна пригода. Не один говорить, що нема то в съвіті, як вічно весела съвіжа молодість, але і не один памятає добре, скілько то він в тій молодості мусів перенести горя і недостатку, заким добився якого такого становиска. Антін Ванке, син бідних родичів з Чехії, удався по покінченні гімназії до Відня на дальші студії. Не так з грошем прибув він сюди, як радше з надіями, що лекціями забезпечить собі прожиток. За хату заплатив два місяці наперед а щоби і на довше мати захист, жив 15 країнами деяно, що їх видає на сухий хліб. Тимчасом шукав лекції. Хоч як щасте від него сторонило, то таки удалось ему вкінці заняті місце домового учителя в одного банкера. За науку двох молодих гімназистів діставав Ванке 30 зл. місячно враз з цілим удержанем. Все почало щасливо складати ся. Раз взяла Ванкого охота, виробити хлопцеви домову латинську задачу, а той з повним довір'ем до відомостей свого ментора відповів гладко задачу і відніс до школи. Коли припіс єї відтак до дому, на задачі видні були два великі штрихи. Домовий учитель зробив в задачі дві великі похибки, а кляса, яку ученик одержав за роботу учителя, не була вдоволяюча. Ванке взяв собі сю немилу пригоду так дуже до серця, що постановив умерти. І дійсно по якімсь часі сchez без сліду. З полішених наперів

— в рів у болотисту воду, там хлюпалися як качки, товкли собі добре боки і голови, так що аж відляск ішов; — аж коли позаліплювали собі болотом очі, набрали повні хляви води та вимарали одежду в болоті на всі боки, перестали і добровільно чимкорице розбіглися.

Хто побідив, годі було знати; Мазури не менше били, як Русини, хіба з більшим запалом, а Русини не менше стогнали, як Мазури... Тягнуло ся те не довше як десьть хвиль, а по яких кільканайцяті хвилях на темнім побоєвищі лежали тілько поломані палиці, два втоптані в болото капелюхи, лолька — ну, і досить крові... Тяжких каліцтв у тій битві не було; руски селяни приготували напад на пізнішу годину і не мали павіль в руках колів, без яких они звичайно бійки не ведуть. Они вже як кого бути, то конечно мусять голову розбити; легше бити не вміють...

(Дальше буде.)

довідалась родина банкера о его іншірі і стала за ним пильно пошукувати. Людяний багатир визначив навіть відповідну нагороду. По кількох днях виявилася страшна подія. Діти, що шукали на берегах озера Найзідерського (в Угорщині) за грибами, нашли трупа учигеля. Кідаючи ся в воду, підрізав собі Ванке горло. *Quem di odes, pedagogum fecere.*

Підземні люди. О трийціть миль від Парижа, в департаменті Лер мешкають під землею люди, здається ще від часів середновічних. С то плем'я зовсім відрізне, непідчинене жадним правам французької республіки: сидять у себе під землею — тож полишають їх цілковито в супою. Подорожні, котрі навіщали ті підземні нори, оповідають, що такої як там нужди, не стрічали навіть в Судані або в Китаю. Жителі тих підземель нечисленні: сотка ледво. Мешкають там з діда прадіда і е знані добре в околиці. Давніше, як поблизу кузірія були покригі винними корчами, инакше вело ся підземним жителям: витискали вино і вимірювали его на товари. Нині винниці опустіли, жителі попали в страшну нужду і здичали. Вже майже ціле століте живе ціле плем'я оттак з воздуха. Не працює зовсім і не посідає жадних средств удержаня, живе кожного в правдивою загадкою. Сплять на сухім листю, варять в коробках від консервів, призбираних на съмітниках. Мала тілько части жителів вбирає ся в лахмани: майже всі ходять в одягах — Адама. Очевидно, що до давніх жителів прибувають часом нові: доволі там типів, які стрічаче ся тілько по вязницях. Підземельники живуть в стані цілковитого упадку і фізичного і морального. Жиуть жitem диким, а морально стоять без порівняння низше чим найдикші племена. Нема там подружий; ціле плем'я є неначе одним подружем, бо женщины уважають ся за спільну власність. І то всьо при кінці XIX віку біля Париза!

Божевільний рахмістр. Пештенська поліція привезла минувшого тижня до дому божевільних незнаномого, що кричав на ціле горло, що є Богом і буде чесних людей впроваджувати до неба. Назвища божевільного годі було довідати ся. Щоби пізнати его здібності умислові, один з лікарів дав ему до розвязання рахункову задачу, которую божевільний розвязав з задивляючою точністю. Директор задав ему таке питання: На лінії центиметровій находит ся 15.000 філь червоного съвітла; позаяк съвітло в секунді пробігає 42.000 миль, кілько філь досягне оно в протягу одної секунди? „Чотириста п'ятьдесят білонів“ — відрік хорій без намислу. І на питані з обсягу високої математики, дотично двіження небесних тіл, взяте з астрономії Фляммаріона, божевільний давав сейчас відповіди. Деколи не годили ся они з результатами, зазначеними в ділі Фляммаріона, хотій хорій запевняв з усміхом, що не помиляє ся. По довгих дослідах лікарі відкрили, що в ділі Фляммаріона находит ся похибки друкарські і що хорій справді не мілить ся. Відфотографовано пациента і на основі его образу відкрила поліція, що божевільний є Моріц Франкл, звісний колись в Європі рахмістр.

Пригода з моздірем у великому неділо трапила ся в Жиравці коло Львова так само, як у нас в Мамаївцах. Моздір загвоздиця так сильно, що порох розірвав его на кусі і зразив смертельно двох хлощів, що стояли під церквою. Кавалки зеліза з моздіра повибивали вікна у церкві, та навіть аж у селі пробили стріху одному газді.

В карнім суді в Станіславові складає ся съмішна пригода щідася розправи. Обжалований гуцул так дуже розгнівав ся на съвідка за его перекручені зізнання, що звернув ся до трибуналу з таким питанем: „Високий Суде, чи вільно тріснути го в морду?“ Розуміє ся, що суд не прихилив ся до того прошення, а загонистий гуцул кривдував собі дуже.

Як жид стає міліонером. Жид Лайос Крізер прийшов перед 18 літами як простий винрівник з Угорщини до Вигоди, в долинськім повіті. Тут одержав він у барона Поппера зовсім інтратне місце. Але вскорі відкрив жид в собі предприємчий талант, кинув службу і зробив ся у того самого пана генеральним пред-

приємцем, зразу на малих просторах лісових, а відтак на цілій лісовій маніпуляції. Тота маніпуляція затрудняє там тисячі християнських робітників і як основно з'умів пан Лайос є використати, съвідчить найліпше се, що в протягу десяти літ купив собі на Угорщині і в Галичині послости вартості около мільйон зл. Колишній бідак війшов нині в зносини з найвищою польською шляхтою, хоч попри тім веде далі лісну маніпуляцію в Вигоді, правда не особисто, але при помочі цілого штабу угорських і жидівських урядників. На наші землі здобуті оттак ще неоден приблуда, а ми вивандруєм тимчасом съвітами.

Хотів повісти ся вчера рано парубок Мошка Графа Андрій Вобан при улиці Пруткії где его ще вчас заздрив та відрізти.

Дрібні вісти. При улиці Личаківській у Львові киув ся оноги з висоти третього поверха в намірі самоубійства концепт торговельної палати Ів. Бардаш. Смерть наступила в короткім часі серед страшних мук самоубійника. — В Станіславові відобрав собі жите 2-го с. м. вистрілом з револьвера син інспектора дирекції дому і лісів, Генр. Добруцький, що числив 19 літ життя і був татановитим скрипачем. — З Загребу доносять, що епископ Штросмаер сими днями поважно занедужав. Недуг — як доказують ся — має бути наслідком спожитя страв затроєних, припадково в епископській кухні. — В Вашингтоні отворено вчера всесвітній конгрес почтовців.

Помер у Львові др. Михайлло Розлуцький, асистент санітарний львівського староства. Покійний, Русин, сповняючи тяжкий обовязок лікаря мав в останнім часі санітарний надір над громадою Скниловом коло Львова, де — як відомо — панує епідемічно пятнистий тиф. Несучи ревно поміч недужим, він і сам набавив ся тієї страшної хороби, которая вкінці принесла ему смерть. Покійний був також закладовим лікарем в Дублянах.

Телеграми „Буковини“.

З дня 7-го мая 1897 року.

Царгород. Офіційно доносять, що після передвечерній, завзятої, цілодневної борби коло Фарсалю цофнув неприятель частину війск, коли переконав ся, що ему неможливо довше опирати ся. Досьвіта напали Турки на Фарсал, прогнали неприятеля в безпорядку і вдерли ся до міста. Дивізія кавалерії переслідувала неприятеля в напрямі до Домокосу. Гайрі паша повелів виконати зворот против Домокосу.

Відень. В раді державній президент посвятив слово княгині Алансон, що згинула при пожарі базару в Парижі. Відтак приїшло під обради внесене о поставлене міністрів в стан обжалування за розпоряджене язикове. Граф Баден вказував на те, що подібні розпорядження видали давніші міністерства а парламент узував їх законність. Пас. Вольф назав Словенців і Чехів низшими націями і се викликав таку бучу, що президент два рази засуспінув засідане, бо не було можна утишити патату.

Атени. Вольо майже зовсім опущене. Полковник Смоленський цофнує ся в порядку до Гальмиро.

Сальонікі. Грецька флота дала кілька вистрілів на обоз коло Касандри, але не мала відваги висісти на сушу.

Царгород. Пръотовлють безіроволочий поход через Домокос до Ламу.

„Дністер“

товариство взаємних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одиноче руске товариство асекураційне, обирає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідогнівих за можливо найнижчою оплатою.

Дністер розпочав п'ятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністера“ після заключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодувань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житі можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаємних обезпеченів в Кракові, котре дас як найкористніші усліві і видає поліси і квіти в рускім языці.

Зголосення о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

ЯЧКА

прядки шовковниці

(Seidenspinner)

перворядних родів: італіанських, країнських і американських має на продаж по 30 кр. за тисячу з пересилкою 45 кр. (деінде коштує тисячка найменше 85 кр.)

Евген Якубович

учитель при карнім закладі в Станіславові.

Порад що-до плекання гусінниці уділяю радо.

Чистий дохід призначаю на будову „Народного Дому“ в Чернівцях.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсії свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжі, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезії Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток

для членів діточок.“

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКА УРКА“

дарунок для руских діточок. Ю. Фед'ковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“ а по 2 кр. за кожну поодиноку книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини.“

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіти“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимкорше!

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT,

Jahresausweis

і Шкільні повідомлення

(Schulnachrichten)

е на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовлення.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzlindenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Unter“.

Із Найвищого приказу

Єго щіс. і кор. Апостольского Величества

устроює ц. к. дирекція лотерійних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛОТЕРИЮ,

з котрої чистий дохід присвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

свої половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“

в Чернівцях.

Ся лотерія обнимає 7816 виграних в готівці,

поділених на

148 виграних головних із 3834 попередніми і 3834 слідуючими

в загальній скількості

корон в золоті та

100.950 зр. риньских а. в.

Тягнене послідує невідкладно 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоять 2 зл. риньских а. в.

Льоси продає і адміністрація „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. лотерійних урядах, у всіх лотерійних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, поштових і телеграфічних, в конторах вінниці, в урядах стацій железнічних і др.